

ЗАКОН УКРАЇНИ

**про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення
функціонування української мови як державної**

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 21, ст. 81 із наступними змінами):

1) у статті 5:

у назві слова «сприяння опануванню державної мови» замінити словами «забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної»;

у частині першій слова «Державної програми сприяння опануванню державної мови (далі - Програма)» замінити словами «державної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної (далі - програма)»;

у частині другій вилучити слово «стратегічні»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Відповідно до програми Кабінет Міністрів України вживає заходів для створення та забезпечення діяльності курсів з вивчення української мови громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, які дають змогу кожній особі опанувати українську мову, в тому числі шляхом неформальної та інформальної освіти»;

у частині четвертій слово «державної» замінити словом «української»;
частину п'яту виключити;

2) у статті 6:

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту:

«Держава забезпечує оцінювання та розвиток мовних компетентностей дітей дошкільного та молодшого шкільного віку»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Держава зорганізовує курси з вивчення української мови для дорослих та забезпечує можливість вільно та безоплатно опанувати державну мову громадянам України, які не мали такої змоги».

3) в абзаці другому частини першої статті 7 речення «Такі особи зобов'язані опанувати державну мову на рівні, визначеному законодавством, протягом двох років з дня набуття громадянства України» замінити реченням такого змісту: «Такі особи зобов'язані опанувати державну мову та засвідчити відповідний рівень володіння нею, визначений законодавством, протягом двох років з дня набуття громадянства України»;

4) у статті 9:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) Президент України, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, інші члени Кабінету Міністрів України, народні депутати України, перші заступники та заступники міністрів,....керівники консультативних, дорадчих та інші допоміжних органів і служб, створених Президентом відповідно до пункту 28 частини першої статті 106 Конституції України та їх заступники»;

доповнити пунктом 12¹ такого змісту:

«12¹) інші особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайняті особи): приватні виконавці, арбітражні керуючі, аудитори, бухгалтери, оцінювачі»;

пункт 13 після слів «керівники закладів освіти всіх форм власності» доповнити словами «керівники державних наукових установ»;

доповнити пунктом 13¹ такого змісту:

«13¹) керівники державних закладів культури та закладів культури зі статусом національного»;

5) у частині третій статті 10 після цифр «12» доповнити цифрами «12¹»;

6) частину першу статті 12 викласти в такій редакції:

«1. Робочою мовою діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, їх посадових та службових осіб, зокрема мовою засідань, заходів, зустрічей, інформування про діяльність та мовою робочого спілкування є державна мова»;

7) у статті 13:

у частині п'ятій слова «що регулюють діяльність» замінити словами «діловодства та документообігу»;

доповнити частиною 9 такого змісту:

«9. Мова офіційних документів і текстів органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності повинна відповідати стандартам державної мови».

8) частину першу статті 20 після слів «під час» доповнити словами «прийому на роботу,»;

9) у статті 27:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 27. Державна мова у сфері користувацьких інтерфейсів комп'ютерних програм та інтернет-представництв»;

абзац перший частини першої доповнити реченням такого змісту: «При реалізації в Україні комп'ютерної програми без користувацького інтерфейсу державною мовою користувач має бути попереджений про це до придбання такої комп'ютерної програми»;

у частині третій:

в абзаці першому слова «комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом» замінити словами «користувацький інтерфейс комп'ютерної програми»;

в абзаці другому слова «комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом» замінити словами «користувацький інтерфейс»;

у частині п'ятій:

в абзаці першому слова «комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом» замінити словами «користувацький інтерфейс комп'ютерних програм»;

в абзаці другому слова «комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом» замінити словами «користувацький інтерфейс»;

у першому реченні частини шостої після слова «медіа,» доповнити словами «політичних партій,», а слова «суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні та зареєстровані в Україні, виконуються державною мовою» замінити словами «суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні та зареєстровані в Україні, осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайнятих осіб), виконуються державною мовою»;

частину сьому викласти в такій редакції:

«7. Мобільні застосунки органів державної влади, органів місцевого самоврядування, зареєстрованих в Україні політичних партій, медіа, а також суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні, осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайнятих осіб), повинні мати версію користувацького інтерфейсу державною мовою, яка при встановленні мобільного застосунку завантажується для користувачів в Україні за замовчуванням»;

10) у статті 28:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Інформація для загального ознайомлення (оголошення, зокрема ті, які містять публічну пропозицію укласти договір, показники, вказівники, вивіски, повідомлення, написи та інша публічно розміщена текстова, візуальна і звукова інформація, зокрема та, що використовується або може використовуватися для інформування необмеженого кола осіб про товари, роботи, послуги, юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайнятих осіб), посадових, службових осіб підприємств або органів державної влади, органів місцевого самоврядування) подається державною мовою, якщо інше не встановлено цим Законом»;

частину другу доповнити реченням такого змісту: «При виконанні текстової та візуальної інформації для загального ознайомлення розмір шрифтів тексту іншою мовою не може бути більшим за розмір шрифтів тексту державною мовою»;

11) у частині першій статті 29:

в абзаці другому слова «що організовуються повністю або частково органами державної влади, органами місцевого самоврядування, державними установами, організаціями, а також суб'єктами господарювання, власниками (засновниками, учасниками, акціонерами) яких є держава або територіальна громада незалежно від частки цієї власності» виключити;

в абзаці четвертому слова «для обмеженого кола осіб та заходи» виключити;

12) у статті 30:

у назві після слів «обслуговування споживачів» доповнити словами «та надання послуг»;

у частині першій після слів «обслуговування споживачів» доповнити словами «і мовою послуг»;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Підприємства, установи та організації всіх форм власності, фізичні особи - підприємці, інші суб'єкти господарювання, особи, що провадять

незалежну професійну діяльність (самозайняті особи), що обслуговують споживачів (крім випадків, встановлених частиною третьою цієї статті), здійснюють обслуговування, надають послуги та інформацію про товари (послуги), зокрема через інтернет-представництва, інтернет-магазини та інтернет-каталоги, державною мовою. Інформацію державною мовою можуть дублювати іншими мовами»;

частину третю після слова «обслуговування» доповнити словами «персональне надання послуг»;

13) у статті 34:

у назві після слів «у сфері» доповнити словами «фізичної культури і»;

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

«1. Мовою діяльності у сфері фізичної культури і спорту є державна мова. Фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи, у тому числі міжнародні, проводяться в Україні державною мовою»;

у частині другій слова «спортивного заходу» замінити словами «фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів»;

у частині третій слова «Вхідні квитки для відвідування спортивних змагань, інша інформаційна продукція про спортивні змагання» замінити словами «Вхідні квитки, інша інформаційна продукція про фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи»;

14) доповнити статтею 34¹ такого змісту:

«Стаття 34¹. Державна мова у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

1. Мовою у сфері оздоровлення та відпочинку дітей є державна мова.

2. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку здійснюють свою діяльність і надають послуги державною мовою»;

15) частину другу статті 37 доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

«За будь-яких обставин особа, яка бере участь у будь-якому заході, передбаченому статутом громадського об'єднання, політичної партії чи іншої юридичної особи, не може бути позбавлена права використовувати державну мову.

Статутні документи, рішення, статистична інформація, податкова та інша звітність виконуються відповідно до стандартів державної мови»;

16) у статті 41:

у частині першій слова «об'єктів топоніміки» замінити словами «об'єктів топонімії»;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Назви об'єктів топонімії не перекладаються іншими мовами, а передаються за допомогою літер відповідного алфавіту згідно із звучанням державною мовою»;

17) у пункті 5 частини четвертої статті 49 слова «складає протоколи та» виключити;

18) у статті 50:

у частині другій слова «виконавчої влади у сфері державної мовної політики подають» замінити словами «виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну мовну політику, подають»;

доповнити частиною чотирнадцятою такого змісту:

«14. Уповноважений має право на щорічну відпустку тривалістю тридцять календарних днів»;

19) у статті 53:

пункти 1 та 2 частини першої викласти в такій редакції:

«1) здійснює державний контроль за застосуванням державної мови органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної і комунальної форм власності, їхніми посадовими та службовими особами, а також суб'єктами господарювання, громадськими об'єднаннями, політичними партіями та іншими юридичними особами, їхніми посадовими особами та працівниками, особами, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайнятими особами);

2) надає висновки і рекомендації органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування та іншим суб'єктам, зазначеним у пункті першому частини першої цієї статті, щодо застосування української мови як державної»;

20) у статті 55:

пункт 2 частини третьої викласти в такій редакції:

«2) здійснення контролю за застосуванням державної мови або інших заходів щодо встановлення та усунення порушення, притягнення винних осіб до відповідальності відповідно до визначених Законом повноважень»;

абзац перший частини п'ятої після слова «заявнику» доповнити словами «з відповідними роз'ясненнями»;

частину сьому викласти в такій редакції:

«7. Строк здійснення мовної експертизи чи заходів контролю за застосуванням державної мови становить 30 робочих днів. Уповноважений може продовжити цей строк, але не більше ніж на 30 робочих днів. Про результати здійснення мовної експертизи чи заходів контролю за

застосуванням державної мови Уповноважений невідкладно інформує заявника»;

21) у статті 56:

у частині першій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«1. Уповноважений здійснює державний контроль за застосуванням державної мови у випадку, визначеному частиною третьою статті 55 цього Закону, а також за результатами здійснення мовної експертизи, якою встановлено наявність факту спотворення державної мови, зокрема застосування її з порушенням стандартів державної мови, або за власною ініціативою»;

в абзаці третьому слова «посадовими особами» замінити словами «посадовими особами та працівниками, особами, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайнятими особами),»;

у частині другій:

пункт 1 після слів «застосуванням державної мови» доповнити словами «та притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні, зокрема персональні дані»;

пункт 3 виключити;

у частині третій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«3. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної і комунальної форм власності, а також суб'єкти господарювання, громадські об'єднання, політичні партії, інші юридичні особи, їхні посадові особи та працівники, особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність (самозайняті особи), на вимогу Уповноваженого, його представника впродовж 15 днів від дня надходження відповідного запиту надають копії документів, а також іншу інформацію, що стосується предмета контролю та необхідна для встановлення і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні, зокрема персональні дані»;

в абзаці другому після слів «повторного ненадання відповідних копій документів чи інформації» доповнити словами «впродовж 15 днів від дня надходження повторного запиту»;

пункт 6 частини п'ятої викласти в такій редакції:

«6) висновок про встановлення або невстановлення порушення визначених законом вимог обов'язкового застосування державної мови»;

частину шосту викласти в такій редакції:

«6. У разі фіксації актом про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови факту порушення вимог Закону суб'єктом господарювання такий суб'єкт притягується до відповідальності відповідно до статті 57 цього Закону.

У разі фіксації актом про результати здійснення контролю за застосуванням державної мови факту порушення вимог Закону іншими особами, крім зазначених в першому абзаці цієї частини, такі особи притягуються до відповідальності в порядку визначеному КупАП»;

22) у статті 57:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 57. Порядок накладення штрафів на суб'єктів господарювання за порушення вимог Закону щодо обов'язкового застосування державної мови»;

частину першу викласти в такій редакції:

«1. У разі порушення суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність на території України, вимог, встановлених статтями 12-23, 25-42 цього Закону щодо обов'язкового застосування державної мови, представник Уповноваженого складає протокол»;

перше речення частини другої викласти в такій редакції: «2. Протокол про порушення суб'єктом господарювання вимог Закону щодо обов'язкового застосування державної мови складають у двох примірниках»;

у пункті 1 частини третьої слово «складення» замінити словом «складання»;

частину п'яту викласти в такій редакції:

«5. Справи про порушення суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність на території України, вимог цього Закону розглядає Уповноважений на підставі відповідних протоколів про порушення суб'єктом господарювання вимог Закону щодо обов'язкового застосування державної мови, пояснень суб'єкта господарювання та доданих ним документів»;

у частині шостій:

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«За порушення вимог Закону щодо обов'язкового застосування державної мови Уповноважений накладає на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на території України, штраф у розмірі від чотирьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або оголошує попередження, якщо порушення вчинене вперше».

У зв'язку з цим абзаци другий та третій вважати відповідно абзацами третім та четвертим;

абзац третій викласти в такій редакції:

«За повторне протягом року порушення вимог Закону щодо обов'язкового застосування державної мови Уповноважений накладає на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на території України, штраф у розмірі від однієї тисячі двохсот до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

2. У Виборчому кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 7, № 8, № 9, ст. 48 із наступними змінами):

1) у частині шостій статті 34 слова «Секретар виборчої комісії повинен» замінити словами «Члени виборчої комісії повинні»;

2) частину четверту статті 38 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) застосовувати державну мову під час здійснення своїх повноважень».

3) у статті 89:

частину третю доповнити пунктом 14¹ такого змісту:

«14¹) притягненням члена виборчої комісії до відповідальності за повторне протягом року вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з порушенням вимог Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, визначеного частиною першою статті 188⁵² Кодексу України про адміністративні правопорушення»;

у абзаці першому частини четвертої цифри «14, 15» замінити цифрами «14 -15»;

4) у статті 103:

частину першу доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7) державного сертифіката про рівень володіння державною мовою кандидата на пост Президента України, що відповідає рівню, визначеному Національною комісією зі стандартів державної мови»;

в абзаці другому частини дев'ятої після слів «відомості про освіту» доповнити словами «рівень володіння державною мовою»;

у частині десятій після слів «відомостей про освіту» доповнити словами «рівня володіння державною мовою»;

5) у частині другій статті 106 після слів «відомості про освіту» доповнити словами «рівень володіння державною мовою»;

6) у частині першій статті 134 слова «має право голосу і проживає» замінити словами «має право голосу, володіє державною мовою і проживає»;

7) частину третю статті 146 доповнити пунктом 9¹ такого змісту:

«9¹) притягненням члена виборчої комісії до відповідальності за повторне протягом року вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з порушенням вимог Закону України “Про забезпечення

функціонування української мови як державної”, визначеного частиною першою статті 188⁵² Кодексу України про адміністративні правопорушення»;

8) частину п’ятнадцяту статті 154 доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) рівень володіння державною мовою;»;

9) частину першу статті 155 доповнити пунктом 11 такого змісту:

«11) державного сертифіката про рівень володіння державною мовою, що відповідає рівню, визначеному Національною комісією зі стандартів державної мови, кожного кандидата у депутати.»;

10) у пункті 1 частини другої статті 159 цифри «5-10» замінити цифрами «5 -11»;

11) у частині другій статті 161 після слів «відомості про освіту» доповнити словами «рівень володіння державною мовою»;

12) частину першу статті 193 після слів «статті 70 Конституції України» доповнити словами «та володіє державною мовою»;

13) частину четверту статті 208 доповнити пунктом 8¹ такого змісту:

«8¹) притягненням члена виборчої комісії до відповідальності за повторне протягом року вчинення адміністративного правопорушення, пов’язаного з порушенням вимог Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, визначеного частиною першою статті 188⁵² Кодексу України про адміністративні правопорушення;»;

14) частину першу статті 222 доповнити пунктом 13 такого змісту:

«13) копії документа про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державного сертифіката про відповідний рівень володіння державною мовою, виданого Національною комісією зі стандартів державної мови.»;

15) у статті 223:

частину першу доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) копії документа про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державного сертифіката про відповідний рівень володіння державною мовою, виданого Національною комісією зі стандартів державної мови.»;

у абзаці першому частини другої цифри «4 -7» замінити цифрами «4 - 8»;

в абзаці третьому частини п’ятої цифри «4 -7» замінити цифрами «4 - 8»;

16) у статті 224:

частину першу доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) копії документа про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як

навчального предмета (дисципліни), або державного сертифіката про відповідний рівень володіння державною мовою, виданого Національною комісією зі стандартів державної мови.»;

у частині другій цифри «4 -7» замінити цифрами «4 - 8»;

в абзаці третьому частини п'ятої цифри «4 - 7» замінити цифрами «4 - 8»;

17) у частині восьмій статті 227 після слів «відомостей про громадянство, освіту,» доповнити словами «володіння державною мовою,»;

18) у статті 228:

у частині сьомій після слів «відомостей про громадянство, освіту,» доповнити словами «володіння державною мовою,»;

в абзаці третьому частини восьмої після слів «відомостей про громадянство,» доповнити словами «освіту, володіння державною мовою,»;

19) у статті 229:

у частині восьмій після слів «відомостей про громадянство, освіту,» доповнити словами «володіння державною мовою,»;

в абзаці третьому частини дев'ятої після слів «відомостей про громадянство, освіту,» доповнити словами «володіння державною мовою,».

20) у пункті 1 частини другої статті 230 цифри «5-12» та «3-7» замінити цифрами «5-13» та «3-8»;

21) у частині другій статті 233 слова «відомості про освіту, посаду (заняття),» замінити словами «відомості про громадянство, освіту, володіння державною мовою, посаду (заняття),»;

22) в абзаці другому частини другої статті 234 слова «відомості про освіту,» замінити словами «відомості про громадянство, освіту, володіння державною мовою,».

3. Статтю 15 Закону України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«Стаття 15. Мова нотаріального діловодства

Мовою нотаріального діловодства та документообігу є державна мова».

4. Статтю 4¹ Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 14, ст. 80 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«Стаття 4¹. Мова у сфері фізичної культури і спорту

Застосування мов у сфері фізичної культури і спорту визначає Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної".

5. Закон України «Про музеї та музейну справу» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 25, ст. 191 із наступними змінами) доповнити статтею 4¹ такого змісту:

«Стаття 4¹. Мова музейної справи

Мовою музейної справи в Україні є державна мова.

Застосування мов у сфері музейної справи визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

6. У Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами):

1) пункт 50 частини першої статті 26 виключити;

2) пункт а) статті 32 доповнити підпунктом 12 такого змісту:

«12) створення умов для розвитку і функціонування української мови на відповідній території, сприяння її популяризації, зокрема шляхом поширення знань про українську мову та її роль у розвитку української та європейської культур»;

3) частину першу статті 43 доповнити пунктом 39¹ такого змісту:

«39¹) створення умов для розвитку і функціонування української мови на відповідній території, сприяння її популяризації, зокрема шляхом поширення знань про українську мову та її роль у розвитку української та європейської культур»;

4) частину першу статті 44 доповнити пунктом 13¹ такого змісту:

«13¹) створення умов для розвитку і функціонування української мови на відповідній території, сприяння її популяризації, зокрема шляхом поширення знань про українську мову та її роль у розвитку української та європейської культур».

7. У Законі України «Про місцеві державні адміністрації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20-21, ст. 190 із наступними змінами):

1) в частині першій статті 12 слова «регіональними мовами або мовами меншин в обсягах, достатніх для виконання службових обов'язків відповідно до вимог статті 11 Закону України «Про засади державної мовної політики» замінити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

2) у пункті 7 статті 22 слова «створення умов для розвитку та використання мов інших національностей» замінити словами «сприяння розвитку мов корінних народів та національних меншин (спільнот) України».

8. Статтю 11 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженого Законом України "Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 194 із наступними змінами) доповнити новим абзацом такого місту:

«застосовувати державну мову під час виконання своїх службових обов'язків, не допускати її дискредитації та протидіяти таким спробам».

9. Статтю 7 Закону України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 46, ст. 393 із наступними змінами) доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Не допускається використання в освітньому процесі у позашкільній освіті державної мови держави-агресора».

10. У Законі України «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142):

1) у частині другій статті 12 після слів «національних історичних і культурних цінностей українського та інших народів» доповнити словами «оволодіння українською мовою»;

2) частину третю статті 19 викласти в такій редакції:

«Держава гарантує кожній дитині право на здобуття освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти та забезпечує право на вибір навчального закладу і навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах відповідно до закону».

11. У Законі України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 30, ст. 409 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 4¹ такого змісту:

«Стаття 4¹. Мова у діяльності Державної кримінально-виконавчої служби

Мовою документації, діловодства, статутів, команд, навчання, іншого статутного спілкування та службової діяльності у Державній кримінально-виконавчій службі є державна мова»;

2) у частині третій статті 14:

перше речення викласти в такій редакції:

«На службу до Державної кримінально-виконавчої служби України приймаються на конкурсній, добровільній, контрактній основі громадяни України, які володіють державною мовою відповідно до рівня, встановленого Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Особи, які претендують на службу в Державній кримінально-виконавчій службі України, до призначення на відповідну посаду подають копію документа, що засвідчує рівень володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

12. У Законі України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 45, ст. 313 із наступними змінами):

1) статтю 2 доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Мова у сфері оздоровлення та відпочинку дітей визначається Законом України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”;

2) абзац перший частини першої статті 33 після слів «які реалізуються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку» доповнити словами «створення для дітей українськомовного середовища й дотримання вимог мовного законодавства».

13. У Законі України «Про культуру» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 24, ст. 168 із наступними змінами):

1) у частині другій статті 15:

абзац перший викласти в такій редакції:

«2. Забороняється на території України публічне виконання, публічний показ, публічна демонстрація, публічне сповіщення (доведення до загального відома, в тому числі через будь-які засоби зв'язку, таким чином, що будь-яка особа може отримати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за її власним вибором):

1. творів, виконуваних державною мовою держави-агресора, а також фонограм, відеограм та музичних кліпів, що містять їх зафіксоване виконання;

2. фонограм, відеограм та музичних кліпів, які містять зафіксоване виконання музичного недраматичного твору з текстом, здійснене співаком (співачкою), який є або був у будь-який період після 1991 року громадянином держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором (далі — держава-агресор), за винятком колишніх громадян держави-агресора, які є або на момент смерті були громадянами України і не мають (не мали на момент смерті) громадянства держави-агресора, та/або вироблені фізичною особою та/або юридичною особою, яка на момент їх оприлюднення була, відповідно, громадянином або зареєстрована в державі, яку в будь-який час визнано державою-агресором.»

У зв'язку з цим абзаци другий — шістнадцятий вважати відповідно абзацами четвертим — вісімнадцятим.

у абзаці четвертому слова «Така заборона» замінити словами «Заборона, визначена пунктом 2 цієї частини,»;

у абзаці дев'ятому слова «Така заборона» замінити словами «Заборона, визначена пунктом 2 цієї частини,»;

2) у частині першій статті 21¹:

у абзаці першому слова «володіє державною мовою, та здатна» замінити словами «володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, та здатна»;

у абзаці другому слова «володіє державною мовою, має досвід» замінити словами «володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, має досвід»;

3) частину другу статті 21⁴ після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

«копію документа, що засвідчує рівень володіння державною мовою відповідно до Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”».

У зв’язку з цим абзаци п’ятий — сьомий вважати відповідно абзацами шостим — восьмим.

14. В частині третій статті 10 Закону України «Про громадські об’єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст. 1 із наступними змінами) слова «іноземною мовою або мовою національної меншини» замінити словами «іноземною мовою, мовою корінного народу України або національної меншини (спільноти) України, крім державної мови держави-агресора або держави-окупанта».

15. У Законі України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 51, ст. 716 із наступними змінами):

1) у частині одинадцятій статті 27 слово «російською» вилучити;

2) у частині п’ятій статті 29 слово «російською» вилучити.

16. Частину п’яту статті 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради, 2014 р., № 13, ст. 222) доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) Державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, що відповідає рівню, визначеному Національною комісією зі стандартів державної мови».

17. Статтю 4 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» (Відомості Верховної Ради, 2014 р., № 45, ст. 2043 із наступними змінами) виключити.

18. Частину першу статті 54 Закону України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради, 2015 р., № 40-41, ст. 379 із наступними змінами) доповнити пунктом 9 такого змісту:

«9) копію документа, що засвідчує рівень володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

19. Частину першу статті 6 Закону України «Про дипломатичну службу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2018, № 26, ст. 219; ВВР, 2021, № 19, ст. 171) доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) забезпечення розвитку і поширення української мови за кордоном».

20. Частину десятую статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради, 2020 р., № 31, ст. 226 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«10. Приватні заклади освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти за кошти фізичних та/або юридичних осіб, мають право

вільного вибору мови освітнього процесу (крім закладів освіти, що отримують публічні кошти, та за винятком мови, що є державною (офіційною) мовою держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом) та зобов'язані забезпечити опанування учнями державної мови відповідно до державних стандартів».

21. У Законі України «Про всеукраїнський референдум» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, № 1-2, ст. 1):

1) у частині шостій статті 41 слова «в обсязі, необхідному для ведення діловодства» виключити;

2) частину шосту статті 52 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) застосовувати державну мову під час здійснення своїх повноважень»;

3) частину другу статті 53 доповнити пунктом 8¹ такого змісту:

«8¹) притягненням члена комісії до відповідальності за повторне протягом року вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з порушенням вимог Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, визначеного частиною першою статті 188⁵² Кодексу України про адміністративні правопорушення».

22. Частину четверту статті 11 Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» (Відомості Верховної Ради, 2023 р., № 46, ст. 114) викласти в такій редакції:

«4. Приватні заклади освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб, зокрема засновані національними культурними товариствами та представниками національних меншин (спільнот), мають право вільного вибору мови освітнього процесу (крім закладів освіти, що отримують публічні кошти) з урахуванням особливостей, встановлених частиною десятою статті 5 Закону України “Про повну загальну середню освіту” та зобов'язані забезпечити опанування учнями державної мови відповідно до державних стандартів».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

розробити та затвердити нормативно-правові акти, необхідні для реалізації положень цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова

Верховної Ради України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
94д9/1-2026/165495 від 13.07.2026

2287289